

Bulletin Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV 1/2015

Obsah

P. Manko, B. Baranová: Kongres „Zoológia 2014“, 19. Feriencove dni v Prešove	1
D. Božová: Úžasné stretnutie vedcov rôznych generácií: Zoologický kongres očami priamej účastníčky	6
M. Žiak, J. Žiak: Dojmy k vernisáži na Prešovskej univerzite	7
Zoznam členov SZS a úhrada členských poplatkov	8
Nová zoologická literatúra	9

* * *

Kongres „Zoológia 2014“, 19. Feriencove dni v Prešove

20. - 22. november 2014, Prešov

Počas troch novembrových dní (20. – 22. novembra 2014) sa na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove konalo jedno

z najväčších zoologických podujatí na Slovensku – kongres „Zoológia 2014“, 19. Feriencove dni.

Výbor Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV tento ročník kongresu venoval trom významným zoológom, ktorí v rokoch 2013 a 2014 oslávili významné životné jubileá. Na našu veľkú radosť všetci traja oslávenci prijali pozvanie a kongresu sa aj osobne zúčastnili. Boli nimi známy slovenský arachnológ, v menšej miere ornitológ, regionálny turčiansky historik a prírodovedec, dlhoročný múzejník, zakladateľ Múzea Andreja Kmeťa v Martine, bývalý predseda arachnologickej sekcie Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV Mgr. Jaroslav Svatoň (81 rokov), ďalej významný slovenský ornitológ, múzejník a prvý redaktor časopisu Tichodroma RNDr. Branislav Matoušek, CSc. (81 rokov) a nakoniec výborný učiteľ, stavovčiar, ekológ a preparátor RNDr. Ľubomír Brtek, CSc. (80 rokov).

Naši vzácní jubilanti (zľava doprava) dr. Branislav Matoušek, Mgr. Jaroslav Svatoň a dr. Ľubomír Brtek pri preberaní gratulácií (foto D. Božová).

Výbor SZS a organizačný výbor kongresu sa pokúsili nadviazať na snahu oživiť zoologickú spoločnosť, zjednotiť komunitu slovenských zoológov a sympatizantov zoológie, inšpirovať sa novými smermi

výskumu v zoológii a zvýšiť informovanosť o aktuálnom dianí v oblasti zoológie a smerovaní tohto vedného odboru. Táto snaha výboru SZS bola na kongrese „Zoológia 2012“ vo Zvolene odmenená neočakávane bohatou účasťou a vysokou kvalitou príspevkov. Smerovanie Slovenskej zoologickej spoločnosti a samotný zvolenský kongres sme preto, ako výbor, považovali za veľký úspech a motiváciu pre ďalšiu aktívnu činnosť v prospech slovenskej zoológie. Kongres „Zoológia 2014“ v Prešove nás opätovne utvrdil v tom, že naše aktivity majú zmysel...

Kongresu sa zúčastnilo 152 zoológov z takmer všetkých významných zoologických pracovísk na Slovensku. Participáciou nás potešili aj kolegovia z Čiech, Poľska a Ukrajiny. Zastúpenie mali všetky vekové kategórie zoológov – od stredoškolských študentov a študentov všetkých troch stupňov vysokoškolského štúdia, cez všetky generácie aktívnych zoológov až po „žijúce legendy“, nezriedka stále aktívne na poli zoológie. Veľká bola i pestrosť participantov. Okrem pracovníkov univerzít a akadémii sa kongresu zúčastnili aj zoológovia zo škôl, štátnej ochrany prírody, neziskových organizácií, súkromných firiem, či amatérski zoológovia.

Pohľad do auditória... (foto M. Mravec).

Vysoký počet registrovaných účastníkov a ich rôznorodé zameranie sa odrazilo aj na mimoriadne bohatom a pestrom programe. Okrem laudácií a štyroch plenárnych prednášok odznelo v deviatich blokoch 56 prednášok, dve súťažné prednášky stredoškolákov, vystavených bolo 51 postrov. Do programu boli zaradené aj dva workshopy s deviatimi príspevkami. Pozornosti sa tak dostalo najrozmanitejším skupinám živočíchov, ktorým sa autori príspevkov venovali z pohľadu taxonómie, morfológie, ekológie, etológie, aplikovanej zoológie, monitoringu a ochrany,

zoopaleontológie, evolúcie, molekulárnej biológie a ekológie i evo-devo.

Tomáš Derka v rámci plenárnej prednášky zaviedol účastníkov kongresu na stolové hory Južnej Ameriky, na ktorých študuje ich faunu. Na obrázku vidíme, ako vyzerá tento „stratený svet“ síra Arthura Conana Doylea na Roraima (foto V. Kubovčík).

Pozvané plenárne prednášky boli inšpirujúce, motivujúce, poučné i zábavné. Tomáš Derka (UK Bratislava) vedecký program kongresu otvoril symbolicky. Prezentoval príspevok „Slovenskí zoológovia v stratenom svete: výskum stolových hôr Guyanskej vysočiny (Venezuela)“, v ktorom nám priblížil nielen tento krásny kus Zeme a jeho faunu, ale aj príspevok slovenských zoológov (ako aj speleológov a geológov) k jeho poznaniu. Predstavil biogeografické teórie o pôvode a vývoji bioty Pantepui, či teóriu o pôvode a vzniku stolových hôr, ktorú na základe výskumu kremencových jaskýň na vrcholoch tepuis priniesli práve slovenskí geológovia. Martin Kunderát (Uppsala Univerzita, Švédsko) prítomným ponúkol bonbónik. V rámci plenárnej prednášky prezentoval svoje doteraz nepublikované (!), čerstvé objavy týkajúce sa vzniku vtáčích dinosaurov: nepoznaná „tvár“ Archaeopteryx. Predstavil nám aj výsledky aplikácie vysoko rozlišovacej synchrotronovej mikrotomografie, ktorá poskytuje revolučný postup v sprístupnení doposiaľ neznámych informácií o evolúcii bavorských archaeopteryxov, konkrétne ôsmeho exempláru Archaeopteryx, známeho tiež ako daitinský exemplár alebo fantóm. Radim Šumbera (Jihočeská univerzita České Budějovice) nás v prednáške „Evoluce sociality podzemních savců“ zaviedol do zvláštneho podzemného sveta rýpošovitých a zhrnul informácie o tom, ako výskumy rôznych aspektov ich života pomáhajú rozumieť evolúcii sociality týchto hlodavcov. Karel

Janko (AV ČR Liběchov) nám v prednáške s provokatívnym názvom „Sex s biologickou zbraní: keď sa ryba začne prirodzene klonovať. Evolúcie nepohlavného rozmnožovania sekavců (*Cobitis*) v Európe“ ukázal, že napriek svojej relatívne krátkej existencii dokázali klonálne línie plžov rodu *Cobitis* výrazne ovplyvniť celoeurópsku biogeografiu rodičovských sexuálnych druhov a tiež prispieť ku procesu špeciácie.

Plenárenná prednáška Karla Janka o sexe u plžov (*Cobitis*) (foto V. Kubovčík).

V snahe podporiť, podchytiť a motivovať záujemcov o zoológiu už počas ich stredoškolského štúdia, bola v rámci kongresu po prvýkrát vyhlásená aj súťaž príspevkov stredoškôľakov. Tí mohli prezentovať svoje výsledky formou prednášky v rámci samostatného bloku alebo postru. V oboch kategóriách bolo udelené 1. miesto.

Michal Pancák z Gymnázia Jána Adama Raymana v Prešove prezentoval výsledky monitoringu obožiteľníkov v obci Stankovce (foto V. Kubovčík).

V kategórii postrov vyhrala študentka prvého ročníka popradského gymnázia Nela Gloriková, ktorá prezentovala svoju prácu venovanú vodnárvi potočnému (*Cinclus cinclus*). Kategóriu prednášok stredoškôľakov vyhrala Adriana Hološková z gymnázia v Myjave, ktorá sa dlhodobo venuje monitorovaniu migrácie obožiteľníkov.

Nela Gloriková pri svojom víťaznom postre s Miroslavom Fulínom (foto V. Kubovčík).

Práce študentov vysokých škôl boli hodnotené v štyroch kategóriách: bakalárske práce (udelené 1. miesto), magisterské / inžinierske práce (udelené 1. miesto), doktorandské práce – prednášky (udelené 1. až 3. miesto) a doktorandské práce – postre (udelené 1. až 3. miesto). V kategórii študentov bakalárskeho štúdia zvíťazila Vladimíra Dekanová (Technická univerzita vo Zvolene) s príspevkom „Ako presné sú odhady biomasy vodného hmyzu na základe publikovaných dĺžko-hmotnostných vzťahov?“, v kategórii študentov magisterského / inžinierskeho štúdia Jakub Kamenišťák (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre) s príspevkom „Parazitické druhy blanokridlých, (Hymenoptera, Apocrita – Parazitica) Belianských Tatier“. Najviac súťažných príspevkov prezentovali študenti doktorandského štúdia. Medzi posterami sa na 3. mieste umiestnil Jan Kočí („On the stabilization of the sexual-aseexual hybrid complex of *Cobitis* loaches by male mate choice“), na 2. mieste skončila Marta Veselská („Diverzita bentických bezstavovcov malých tatranských plies“). Vedecký výbor najviac ocenil poster „Intraspecific variability of tortoise tick (*Hyalomma aegyptium*)“ Mateja Kautmana (Veterinárna a farmaceutická univerzita v Brne). V rámci prednášok sa na 3., resp. 2. mieste umiestnili Kristína Laššová

(„Mitogenomics as a tool for knowledge in the phylogeny of rifflebeetles (family Elmidae)“) a Martin Dobrý („Lovné biotopy kuvika obyčajného (*Athene noctua*) v mimohniezdnom období v poľnohospodárskej krajine strednej Európy“). Prvé miesto za prednášku „Aktuálny stav poznania vodných bzdôch (Heteroptera) na Slovensku: význam malých vodných nádrží“ udelil vedecký výbor Barbore Reduciendo Klementovej (Technická univerzita vo Zvolene).

Matej Kautman ako absolútny víťaz v kategórii posterov doktorandov získal vďaka redakcii časopisu Živa jeho predplatné na rok 2015 (foto P. Maršalek).

Barbora Reduciendo Klementová ako absolútna víťazka v kategórii prednášok doktorandov získala vďaka redakcii časopisu Vesmír jeho predplatné na rok 2015 (foto P. Maršalek).

Víťazom ešte raz srdečne blahozeláme a veríme, že ich tento úspech bude nielen tešiť, ale ešte viac motivovať pri ďalšej práci na svojom vedeckom raste. Samozrejme,

všetci víťazi získali hodnotné ceny, ktoré do súťaží venovali sponzori a partneri. Celoročné predplatné na rok 2015 venovali redakcie časopisov Vesmír, Živa a Quark, hodnotné publikácie darovali editori Alfréd Trnka a Tomáš Grim novej knihy Ornitologická príručka, vydavateľstvo Veda a mesto Prešov, potešili aj „drobnosti“ venované Fakultou humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove.

Počas kongresu sa uskutočnilo aj valné zhromaždenie Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV a voľby do jej výboru (viac o ňom nájdete v pripravovanom bulletine 2/2015).

Samotný vedecký program a oficiálne rokovania dopĺňali aj ďalšie sprievodné podujatia. Dva workshopy venované malým vodným elektrárňam a plžom rodu *Cobitis* potešili najmä zainteresovaných, výstavy venované vizuálnej kráse živočíchov však určite všetkých účastníkov kongresu, ale aj študentov, či ďalších hostí. Výstava fotografií divej prírody bratov Juraja a Mateja Žiakovcov „Naším pohľadom“ spolu s výstavou kresieb mnohonôžok „Skrytá krása mnohonôžok“ autora Pavla Kocourka boli otvorené slávnostnou vernisážou (viac o jej priebehu z pohľadu autora v príspevku Mateja Žiaka). Po prehliadke týchto skvostov sa navnadené publikum pokochalo krásou divočiny sfilmovanej v dokumente „Vlčie hory“. Po premietaní filmu prebehla diskusia s jedným z jeho tvorcov, Erikom Balážom. Počas celého kongresu, i dlho po jeho skončení, priestor pri prednáškovej aule zdobili aj fotografie vtákov autora Andreja Šimka z Prešova, ktoré vznikli v rámci projektu Birdcom.

Juraj (vľavo) a Matej (v strede) Žiakovci prezentovali na kongrese svoj pohľad na prírodu, ktorú zachytávajú objektívnymi fotoaparátmi (foto V. Kubovčík).

Na vyčistenie hláv, uvoľnenie napätia a odbúranie stresu bol zameraný spoločenský večer „Prešovské

zoologické obludárium“. Začal odovzdávaním cien stredoškólakom s víťazným príspevkom a postrom. Nasledovali krsty dvoch významných zoologických publikácií. Krst knižnej publikácie (monografie) Michala Stanka s názvom „Ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*, Rodentia) na Slovensku“ prebehol vďaka neuveriteľne kreatívnym krstným otcom Michalovi Ambrosovi a Ivanovi Balážovi na vysoko profesionálnej, estetickej a remeselnej úrovni. Krstnými otcami „Ornitologickej príručky“ autorského kolektívu M. Baláž, R. Doležal, S. Harvančík, Ľ. Kocian, A. Krištín, ktorej editormi boli Alfréd Trnka a Tomáš Grim, sa stali síce menej kreatívny, ale o to vďačnejší (v druhom prípade touto poctou a funkciou aj prekvapený) krstní otcovia – Ladislav Mošanský a hlavný organizátor kongresu Peter Manko. O náladu sa počas zvyšku večera z celej sily svojich hlasoviek a zosilňovača postarala prešovská kapela „Tublatanka revival“. Za svoju snahu a ozaj kvalitné a verné podanie známych skladieb hudobného fenoménu zvaného Tublatanka bola po čase a dlhšej predohre odmenená spontánnou motoricko-akustickou aktivitou publika.

Prešovským kongresom „Zoológia 2014“ sme sa pokúsili nadviazať na úspešné podujatie „Zoológia 2012“ vo Zvolene. Keďže zvolenský model pripravený skvelým organizátorom a predsedom Vladimírom Kubovčíkom fungoval, rozhodli sme sa aplikovať ho aj v Prešove. Aj zhodný formát zborníkov, či to isté kongresové logo v iných farebných kombináciách môžu (ale nemusia!) byť základom pre peknú tradíciu.

Aby sme členov SZS odmenili za ich záujem o fungovanie našej spoločnosti a za účasť na kongrese, rozhodli sme sa odmeniť ich malými bonusmi. Okrem zvýhodnených platieb vložného snád' potešil aj malý detail na tričku, či termohrnček s logom SZS a nápisom „Som hrdí člen SZS“.

Žiadne podujatie sa nezaobíde bez účastníkov, spolupráce, pomoci a partnerstiev. Preto sa aj na tomto mieste chceme poďakovať všetkým, ktorí prispeli k príprave a priebehu kongresu „Zoológia 2014“, 19. Feriancove dni v Prešove. Ďakujeme:

- kolegom z organizačného výboru Vladimírovi Kubovčíkovi, Michalovi Ambrosovi, Petrovi Bačkorovi, Ivanovi Balážovi a Ladislavovi Pekárikovi;
- členom vedeckého výboru Martinovi Hromadovi, Jánovi Koščovi, Andrejovi Mockovi, Ľubomírovi Panigajovi, Marcelovi Uhrinovi a Michalovi Stankovi;
- za pomoc s organizáciou kolegom, študentom a priateľom J. Oboňovi, L. Falatovej, R. Smolákovi, L. Angelovičovej, L. Bobul'skej, J. Fejérovi, A.

Koleničovej, M. Jenčovi, S. Grešovi, G. Šaffovi, D. Hudákovi, V. Lapčákovej, M. Horňákovi, V. Šteffankovej, G. Felix, M. Mriglotovej, D. Pilchovej, H. Grežovi a A. Šimkovi;

- pozvaným prednášajúcim Tomášom Derkovi, Karlovi Jankovi, Martinovi Kundrátovi a Radimovi Šumberovi;
- Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV a Slovenskej akadémii vied;
- rektorovi Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. René Matlovičovi, PhD., jeho asistentke PaedDr. Ludmile Adamovej a vedeniu Fakulty humanitných a prírodných vied PU, najmä jej dekanke doc. PaedDr. Nadežde Krajčovej, PhD., prodekanke PaedDr. Janke Ferencovej, PhD. a tajomníčke Ing. Emilii Martinkovej;
- Fakulte ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, Fakulte prírodných vied UKF v Nitre, Ústavu zoológie SAV v Bratislave, SOS/BirdLife Slovensko;
- sponzorom a partnerom (Ivan Vanca z firmy Optoteam, redakcia časopisu Vesmír, redakcia časopisu Živa, redakcia časopisu Quark, vydavateľstvo Veda, mesto Prešov);
- kapele „Tublatanka revival“ a personálu firmy „U magistra“;
- autorovi loga Marekovi Svitkovi
- všetkým účastníkom kongresu, ktorí svojimi príspevkami, posterami, podnetnou diskusiou, či prítomnosťou a záujmom prispeli ku kvalite vedeckého programu a úspešnému priebehu podujatia.

Týmto príspevkom tak robíme bodku za podujatím, ktoré z pohľadu organizátorov (aj vzhľadom na pozitívne reakcie účastníkov) považujeme za úspešné. Veríme, že sa všetci (a mnohí ďalší) opäť o dva roky stretneme na kongrese „Zoológia 2016“ na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, kde nás srdečne pozýva hlavný organizátor Ivan Baláž.

Všetky informácie o kongrese, ako aj zborník príspevkov vo formáte pdf, nájdete na stránke kongresu <http://conferences.ukf.sk/index.php/zoo/zoo2014>

Peter Manko, Beáta Baranová

Katedra ekológie FHPV, Prešovská univerzita

17. novembra 1, 08116 Prešov

e-mail: peter.manko@unipo.sk, bbaranova@gmail.com

Úžasné stretnutie vedcov rôznych generácií: Zoologický kongres očami priamej účastníčky

Koncom novembra 2014 som sa ako nováčik po prvý raz zúčastnila Zoologického kongresu Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV. Túto možnosť som dostala vďaka úspešnej činnosti mojej bývalej žiačky Nelky Gloríkovej, v súčasnosti už stredoškolskej študentky prvého ročníka Gymnázia Kukučínova v Poprade. S Nelkou ako žiačkou ZŠ Mierová vo Svite som vo funkcii konzultantky pracovala štyri roky. Hneď v začiatkoch našej spolupráce bolo jasné, že parketou jej pozorovaní, výskumov a aktívnej činnosti bude zoológia – a ornitológia zvlášť. K tejto oblasti Nelka inklinovala už od detstva, pričom prvé tajomstvá tohto zaujímavého odboru jej začal odhaľovať jej príbuzný – brat starého otca, bývalý biológ a riaditeľ jedného z gymnázií v Banskej Bystrici. Keďže s takým úžasným záujmom o ornitológiu som sa doteraz nestretla, uvedomovala som si, že moje skúsenosti, odborné vedomosti a zručnosti postačovať Nelkinmu napredovaniu nebudú.

Mali sme šťastie – v decembri 2011 sme sa spolu s Nelkou osobne stretli s ornitológom Ing. Matejom Repelom, PhD., s ktorým som už dlhšie spolupracovala v oblasti aktívnej účasti na projekte Medzinárodný termín sčítania vodného vtáctva. Okrem emailovej a telefonической komunikácie pribudli ďalšie spoločné osobné stretnutia, zážitky z krúžkovania operencov pod vedením pána Mateja, získavanie ďalších informácií...

V máji 2013 počas ornitologického školenia „Monitoring vtákov“ na Orave sme nadviazali kontakt nielen s ďalšími ornitológmi, ale i s doc. Ing. Vladimírom Kubovčíkom, PhD. – predsedom Zoologickej spoločnosti pri SAV. I keď členkou zoologickej spoločnosti sme ja a Nelka iba od roku 2013, obe pociťujeme i za túto krátku dobu výrazný prínos.

Veľmi si cením postoj hlavného organizátora pána Mgr. Petra Manka, PhD. z Prešovskej univerzity, od ktorého som ako Nelkina konzultantka dostala pozvanie na vedecký kongres zoológov do Prešova, i keď v súčasnosti už Nelka pár mesiacov nie je žiačkou našej základnej školy (obhajovala však projekt, na ktorom pracovala ako žiačka našej ZŠ).

V spoločnosti takého množstva významných odborníkov som doteraz nikdy nebola. Mimoriadne pozitívne na mňa zapôsobili skutočnosť, že napriek vysokej odbornosti a dosiahnutým úspechom, zostávajú títo špičkoví zoológovia naďalej skromnými a priateľskými, s čím sa v bežnom živote stretávam iba málokedy.

I napriek nelichotivej situácii v postavení slovenskej vedy organizátori zoologického kongresu dokázali na vysokej úrovni zabezpečiť kvalitný a pestrý program.

Najviac sa mi páčilo pripomenutie životných jubileí (80, resp. 81 rokov) troch osobností slovenskej zoológie RNDr. Branislava Matouška, CSc, Mgr. Jaroslava Svatoňa a RNDr. Ľubomíra Brteka a ich ocenenie pred zúčastneným publikom. Osobne som sa tak po prvý raz mohla stretnúť s autormi publikácií, ktorých mená som doposiaľ poznala iba z titulov kníh, z ktorých som v mojej práci učiteľky biológie mnohokrát čerpala. Títo vedeckí pracovníci v „priamom prenose“ dokázali, že ich spája úžasná spoločná vlastnosť – nemajú čas starnúť.

Uvedomila som si rozdiel medzi touto trojicou osemdesiatnikov a väčšinou ich rovesníkov z ostatnej populácie. A našla som v nich vzor do budúcnosti.

Počas odborných prednášok som získala veľa nových informácií, ale najmä som sa utvrdila v tom, že zoológia je naozaj veľmi rôznorodá vedná disciplína a o mnohých jej tajomstvách som doteraz nepočula. Vyplynul z toho pre mňa jednoznačný záver – utvrdila som sa v tom, že mám sa toho ešte mnoho učiť.

Z jednotlivých príspevkov mňa osobne najviac zaujalo vystúpenie pána Romana Rozínka z Českej republiky, ktorý v ňom slovom i fotodokumentáciou predstavil činnosť jedinečnej záchrannej stanice pre obojživelníky a plazy, ktorá nemá obdobu nikde inde v Európe. Po osobnom stretnutí počas prestávky v rámci programu zoologického kongresu som s ním v súčasnosti v e-mailovom kontakte a verím, že naša komunikácia bude pokračovať i naďalej s obohatením môjho obzoru v tejto oblasti.

Za veľký prínos pokladám i „úspešnú detektívku“ vyvrcholenú osobným stretnutím s Dr. Alexandrom Čanádym z Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach. Doteraz sme viac ako rok komunikovali e-mailom. Spolu s mojou žiačkou Emmou Brontvayovou z bývalej 6. B ZŠ Mierová (teraz už 7. B) sme sa zapojili do projektu „Mapovanie výskytu veverice stromovej“, ktorému sa venuje vyššie spomenutý pracovník. Emailom sme mu posielali získané údaje a moja žiačka na tému „Monitoring veverice stromovej v okolí našej školy“ spracovala projekt, ktorý úspešne obhajovala v okresnom kole Biologickej olympiády – obsadila 3. miesto. V rozhovore s pánom Alexandrom Čanádym sme si vymenili skúsenosti s prácou v teréne a uvažovali o námetoch na terénne pozorovania niektorého zo živočíchov v budúcnosti.

Zlatým klincom programu bolo z môjho pohľadu pozvanie vybraných stredoškolákov, ktorým bola venovaná samostatná sekcia. Títo mladí ľudia mali možnosť nielen vidieť postery a prezentácie rovesníkov

a starších účastníkov, ale najmä konzultovať danú problematiku so špičkovými odborníkmi zo Slovenska i Čiech – a takáto príležitosť sa nenaskytne hocikedy!

Prvenstvo mojej bývalej žiačky Nelky Gloríkovej v posterovej časti súťaže stredoškôľakov je „chutnou čerešničkou na torte“ a ukázkou toho, že i najmladšia súťažiaca (tohoročná prváčka na gymnáziu) môže rovnocenne súťažiť s ostatnými stredoškôľákmi.

Na kongrese „Zoológia 2014“ v Prešove prebehla súťaž prác študentov stredných škôl. V kategórii prednášok stredoškôľakov vyhrala Adriana Hološková (na hornej fotografii vľavo), v kategórii postrov stredoškôľakov zvíťazila Nela Gloríková (na hornej fotografii vpravo). Dolu diplom, ktorý víťazka Nela Gloríková získala (foto D. Božová).

A na záver iba dodávam – získané informácie a pozitívne skúsenosti z mojej účasti na zoologickom kongrese som si nenechala iba pre seba. Snažila som sa ich odovzdať i iným – nielen ústnym podaním učiteľom

a žiakom v mojom okolí, ale i písomným vyjadrením a fotografiami čitateľom časopisu Mladý vedec. Článok vyšiel v 25. čísle časopisu v decembri 2014 a záujemcovia ho môžu nájsť i na webovej stránke www.mladyvvedec.sk.

Danica Božová
učiteľka biológie a koordinátorka environmentálnej výchovy
Základná škola Mierová 134
059 21 Svit
e-mail: danicabozova@sinet.sk

Dojmy k vernisáži na Prešovskej univerzite

Bolo pre nás veľkou radosťou a ct'ou, keď nás organizátori zoologického kongresu „Zoológia 2014“ pozvali, či by sme mohli prichystať výstavu z našich fotografií. Na jednej strane sme sa tešili z toho, že môžeme vystavovať už po druhýkrát naše práce a zážitky pred širokou vedeckou obcou. Na druhej strane nás tešila skutočnosť, že to bolo po prvýkrát, čo sme robili autorskú výstavu spolu ako bratia. Obaja sme už mali možnosť vystavovať fotografie na viacerých miestach, no spolu ako súrodenci to bolo teraz prvýkrát. Boli sme veľmi milo prekvapení celou organizáciou vernisáže, výstavy i celého priebehu kongresu zo strany Katedry ekológie FHPV PU a Slovenskej zoologickej spoločnosti. Univerzitná knižnica nám poskytla výborné a priestrané výstavné priestory.

Vernisáž výstavy „Naším pohľadom“ (foto V. Kubovčík).

Samozrejme, najväčšie očakávania má autor od návštevníkov. Bohatá účasť nás milo prekvapila

a potešila nás aj prítomnosť pani dekanky Nadeždy Krajčovej a mnohých ďalších členov pedagogického tímu univerzity. Niektorí sa vyjadrili, že fotografie využijú i pri výučbe. V bohatom počte sa vernisáže zúčastnili predovšetkým účastníci kongresu. Myslím, že pre nás všetkých to bolo príjemným spštením a odreagovaním sa od celodenného vážneho vedeckého programu. Sme radi, že výstava splnila svoje poslanie. Snažili sme sa sprostredkovať pohľad na prírodu nie cez štatistické výstupy, overené hypotézy a prevratné dôkazy, ktorých bolo na kongrese mnoho, ale z estetického pohľadu pozorovateľa, ktorý sa nám vedcom niekedy stráca...

Matej Žiak, Juraj Žiak

e-mail: matej.ziak@gmail.com, juraj.ziak@soprsr.sk

Zoznam členov SZS a úhrada členských poplatkov

Jednou z dôležitých úloh predsedníctva SZS bolo aktualizovať členskú základňu spoločnosti po roku 2012. Zoznam členov spoločnosti do roku 2012 zahŕňal takmer 180 mien, väčšinou sa však jednalo o členov, ktorí dlhodobo neuhrádzali členské príspevky a ani žiadnym iným spôsobom nejavili záujem o členstvo v SZS a jej činnosť. Po viacerých výzvach na úhradu členských poplatkov uverejňovaných takmer v každom bulletinu SZS a zaslaných aj e-mailovou poštou 12. septembra a opakovane 22. októbra 2014 na takmer 80 e-mailových adresách predsedníctvo SZS vyhodnotilo platenie členských poplatkov a spracovalo návrh na vylúčenie členov, ktorí členské príspevky (nedoplatky) od roku 2012 doteraz neuhradili a tak nepotvrdili svoj záujem o pokračovanie členstva v SZS. Tento návrh – zoznam členov SZS navrhnutých na zrušenie členstva podľa § 5 ods. 2 a 3 Stanov SZS – predložilo predsedníctvo SZS na schválenie valnému zhromaždeniu Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV, ktoré sa konalo 20. novembra 2014 na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove (viac o ňom nájdete v pripravovanom bulletinu 2/2015). Návrh bol schválený jednohlasne a na jeho základe bolo členstvo v SZS zrušené týmto členom (v abecednom poriadku, bez titulov):

Ladislav Ambróš, Bystrík Ambruš, Petra Babíková, Ján Bahno, Michal Baláž, Peter Baláži, Ivan Bartík, Pavol Binder, Peter Bitušik, Mirko Bohuš, Ľubomír Botto, Branislav Branse, Dušan Briedik, Ján Brouček, Ondrej Bučko, Jozef Cengel, Jozef Csütörtöky, Zuzana Cudráková, Jozef Čarnogurský, Jaroslav Černý, Dobroslav Červeň, Alžbeta Darolová, Jarmila Dubravská, Ľudovít Ďureje, Milan Ďurica, Milan

Fecske, Jiří Francek, Jana Fričová, Zuzana Grujbárová, Egon Gyarmathy, Marián Halienka, Lenka Hanáková, Radovan Harant, Ladislav Haršáni, Jozef Herz, Ladislav Hlôška, Peter Holec, Soňa Hrabínová, Branislav Hrabkovský, Martin Hromada, Tomáš Hulík, Barbara Chovancová, Dana Illéšová, Alena Jančová, Marián Janiga, Zuzana Kadlečíková, Henrik Kalivoda, Eva Kalivodová, Pavel Kaňuščák, Ervín Karaba, Pavol Karč, Ján Kleinert, Vladimír Knéz, Jaroslav Kocian, Marcela Kocianová-Adamcová, Xénia Koděrová, Róbert Košík, Jana Kottferová, Ľubomír Kováč, Ján Krištofik, Rudolf Kropil, Mária Kultánová, Anna Kupcová, Erika Kužmová, Juraj Labanc, Jozef Lengyel, Marek Lešičko, Ivan Liday, Jozef Lukáš, Peter Lupták, Michal Majko, Igor Majláth, Viktória Majláthová, Natália Martinková, Ladislav Matejko, Branislav Matejovič, Juraj Mészáros, Andrej Mock, Miloš Musil, Martina Nemčeková, Danka Némethová, Karol Pachinger, Ľubomír Pančíšin, Ľubor Pavlík, Karel Pivnička, Juraj Prihoda, Jarmila Prokešová, Ivan Sedilek, Mária Slamečková, Anna Sliacka, Radoslav Smolák, Eduard Stloukal, Vladimír Straka, Eduard Sýkora, Beňadik Šmajda, Ladislav Špalek, Martin Štefánik, Alžbeta Talarovičová, Marián Trník, Alfréd Trnka, Marek Turčáni, Andrea Valigurová, Peter Vallo, Oľga Vanovičová, Juraj Varga, Miloš Vater, Ľubomíra Vavrová, František Vilček, Eva Zelenayová, Vladimír Zimmermann, Slavomíra Zlacká

Každého, ktorému bolo členstvo zrušené, v prípade záujmu o opätovný vstup do SZS v budúcnosti znovu radi medzi členmi privítame!

Zároveň predsedníctvo SZS na valnom zhromaždení spoločnosti v Prešove prítomných oboznámilo so schválením 10 nových čestných členov SZS. Stali sa nimi: Dušan Cyprich, Alexander Dudich, Karol Hensel, Ladislav Jedlička, Branislav Matoušek, Martin Novacký, Ivan Országh, Andrej Stollmann, Jaroslav Svatoň a Marian Vranovský. Pribudli k starším čestným členom, ktorými sú Ľubomír Brtek, Zora Feriancová-Masárová, Jan Pinowski a Jozef Sládek. Eugene K. Balon, zosnulý v roku 2013, bol tiež čestným členom spoločnosti.

Za základe uvedeného môžeme zhrnúť, že od **21. novembra 2014** má Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV **84 členov**, z ktorých je **14 čestných**.

V priloženej tabuľke (tab. 1) predkladáme prehľad platieb členských poplatkov členov SZS v rokoch 2012 až 2015. Prosíme všetkých členov o úhradu prípadných nedoplatkov a členského za rok 2015. V prípade zistenia akýchkoľvek nezrovnalostí kontaktujte predsedu SZS.

Pri uhrádzaní členského poplatku zaplaťte príspevok vo výške 10,- €/rok na účet SZS **0011466084/0900** v Slovenskej sporiteľni. Do správy pre prijímateľa uveďte svoje celé **meno a priezvisko** a „**SZSrok(-y)_za_ktoré_členské_hradíte**“.

Noví (aj staronoví) členovia SZS sú vítaní! Každý sa môže stať členom spoločnosti. V prípade záujmu vyplňte prihlášku (nájdete ju na konci tohto bulletinu) a zašlite ju poštou alebo e-mailom na adresu predsedu SZS:

Vladimír Kubovčík, predseda SZS
Fakulta ekológie a environmentalistiky

Technická univerzita vo Zvolene
T. G. Masaryka 2011/24
960 53 Zvolen
kubovcik@tuzvo.sk

Vopred Vám za úhradu členských poplatkov
ďakujeme!

predsedníctvo SZS

Tab. 1 Prehľad platieb členských poplatkov členov SZS v rokoch
2012 až 2015 (stav k 31. 12. 2014; uhradené poplatky za roky
2016, 2017 a 2018 nie sú uvedené)

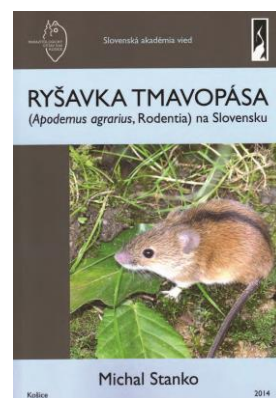
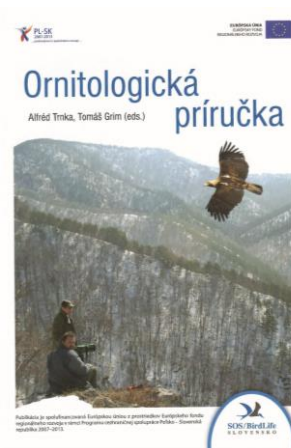
Meno	Priezvisko	členský poplatok za rok *			
		2012	2013	2014	2015
Michal	Ambros	10,-	10,-	10,-	10,-
Gabriela	Augustiničová	10,-	10,-	10,-	
Peter	Bačkor	10,-	10,-	10,-	10,-
Ivan	Baláž	10,-	10,-	10,-	10,-
Beáta	Baranová			10,-	
Danica	Božová		10,-	10,-	10,-
Eva	Bulánková	10,-	10,-	10,-	
Ľudmila	Černecká	10,-	10,-	-10,-	
Marek	Čiliak			10,-	
Stanislav	David		10,-	10,-	
Miroslav	Demko	10,-	10,-	-10,-	
Tomáš	Derka	10,-	10,-	-10,-	
Valerián	Franc	10,-	-10,-	-10,-	
Jiří	Francek	10,-	-10,-	-10,-	
Miroslav	Fulín	10,-	10,-	10,-	
Nela	Gloriková		10,-	10,-	10,-
Katarína	Gregušová				10,-
Jozef	Halgoš	10,-	10,-	10,-	
Karol	Hensel	10,-	10,-	10,-	
Martin	Hromada				10,-
Ladislav	Jedlička	10,-	10,-	10,-	
Peter	Juhas	10,-	10,-	10,-	10,-
Ján	Kadlečík	10,-	-10,-	-10,-	
Jakub	Kamenišťák		10,-	10,-	10,-
Dušan	Karaska	10,-	10,-	10,-	10,-
Matej	Kautman		10,-	10,-	10,-
Ján	Kautman	-10,-	10,-	10,-	
Jozef	Klembara	10,-	10,-	10,-	10,-
Peter	Klimant	10,-	10,-	10,-	
Ľudovít	Kocian	10,-	10,-	10,-	
Jana	Kočíšová		10,-	-10,-	
Stanislav	Korenko	10,-	10,-	10,-	10,-
Martin	Korňan	10,-	10,-	10,-	
Vladimír	Kováč	10,-	10,-	10,-	
Peter	Krišovský	10,-	10,-	10,-	
Anton	Krištín	10,-	10,-	10,-	
Ilja	Krno	10,-	10,-	10,-	10,-
Lucia	Krškova	10,-	10,-	10,-	
Vladimír	Kubovčík	10,-	10,-	10,-	10,-
Ján	Kulfan	10,-	10,-	10,-	
Jozef	Lacko		10,-	-10,-	
Peter	Lešo		10,-	-10,-	
Denisa	Lobbová	10,-	-10,-	-10,-	
Peter	Manko	10,-	10,-	10,-	10,-
Peter	Mikulíček	10,-	10,-	10,-	
Tomáš	Najer				10,-
Soňa	Nuhličková		10,-	-10,-	
Jozef	Oboňa	10,-	10,-	10,-	
Ján	Obuch	10,-	10,-	10,-	
Michal	Parák			10,-	
Ladislav	Pekárik	10,-	10,-	10,-	10,-
Viera	Peterková	10,-	10,-	10,-	
Roman	Rozínek	10,-	10,-	10,-	

Meno	Priezvisko	členský poplatok za rok *			
		2012	2013	2014	2015
Ján	Rybár	10,-	10,-	10,-	
Janka	Schlarmanová	10,-	10,-	10,-	10,-
Lucia	Skovranová		10,-	10,-	
Jozef	Sklenár				
Jaroslav	Slaštan			10,-	
Vladimír	Slobodník	10,-	10,-	-10,-	
Michal	Stanko	10,-	10,-	10,-	
Ján	Svetlík		10,-	-10,-	
Aleš	Svoboda			10,-	10,-
Branislav	Šimon		10,-	-10,-	
Jerguš	Tesák		10,-	-10,-	
Eva	Tirjaková	10,-	10,-	10,-	
Ján	Topercer	10,-	10,-	10,-	
Marcel	Uhrin	10,-	10,-	10,-	
Vladimír	Vician	10,-	10,-	10,-	
Sandra	Viglášová			10,-	
Lukáš	Záhorec		10,-	-10,-	

* Úhrada členského poplatku je vyznačená čiernym písmom ako kladná hodnota. Nedoplatok členského za niektorý z rokov 2012 až 2014 je vyznačený červeným písmom ako záporná hodnota; doteraz neuhradené členské poplatky za rok 2015 nie sú vyznačené. Ak nie je v rokoch 2012 až 2014 uvedená žiadna hodnota, znamená to, že menovaný nebol členom SZS, resp. mu povinnosť platiť členský poplatok nevznikla. V prehľade nie sú uvedení čestní členovia SZS, ktorí členské poplatky nehradia.

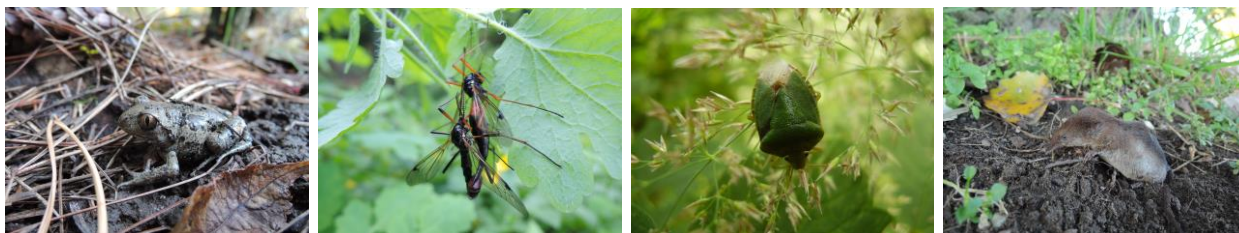
Nová zoologická literatúra

Na knižnom trhu sa objavilo niekoľko nových publikácií,
ktoré by pre mnohých z vás mohli byť zaujímavé.

TRNKA, A.; GRIM, T. (eds.) (2014): Ornitologická príručka. Slovenská ornitologická spoločnosť / BirdLife Slovensko, Bratislava, 300 pp. + CD ROM. - ISBN 978-80-89526-13-0

STANKO, M. (2014): Ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*, Rodentia) na Slovensku. Parazitologický ústav SAV Košice, 182 pp. - ISBN 978-80-89707-06-5

Prihláška za člena
Slovenskej zoologickej spoločnosti

Meno:	Priezvisko, titul:
Dátum narodenia:	Miesto narodenia:
Kontaktná adresa Názov inštitúcie:	
Ulica, č.:	telefón:
Mesto:	fax:
Okres:	
PSC:	e-mail:
Môj záujem sa sústreďuje na oblasti (označte):	
entomológia	☐
iné bezstavovce	☐
ichtyológia	☐
batrachológia	☐
herpetológia	☐
ornitológia	☐
mammaliológia	☐
ochrana fauny	☐
etológia	☐
Dátum:	
Podpis:	

Prihlášku po vyplnení pošlite, prosím, na poštovú alebo e-mailovú adresu predsedu SZS:

Vladimír Kubovčík, predseda SZS
Fakulta ekológie a environmentalistiky
Technická univerzita vo Zvolene
T. G. Masaryka 20117/24
960 53 Zvolen
✉ kubovcik@tuzvo.sk

* * *

Prihláška za člena
Slovenskej zoologickej spoločnosti

Meno:	Priezvisko, titul:
Dátum narodenia:	Miesto narodenia:
Kontaktná adresa Názov inštitúcie:	
Ulica, č.:	telefón:
Mesto:	fax:
Okres:	
PSC:	e-mail:
Môj záujem sa sústreďuje na oblasti (označte):	
entomológia	☐
iné bezstavovce	☐
ichtyológia	☐
batrachológia	☐
herpetológia	☐
ornitológia	☐
mammaliológia	☐
ochrana fauny	☐
etológia	☐
Dátum:	
Podpis:	

Prihlášku po vyplnení pošlite, prosím, na poštovú alebo e-mailovú adresu predsedu SZS:

Vladimír Kubovčík, predseda SZS
Fakulta ekológie a environmentalistiky
Technická univerzita vo Zvolene
T. G. Masaryka 20117/24
960 53 Zvolen
✉ kubovcik@tuzvo.sk

* * *

(za poskytnutie krásnej fotografie ďakujeme jej autorovi Jurajovi Žiakovi, www.wildlifephotobrothers.com)

Názov časopisu	Bulletin Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV ISSN 1339-178X
Ročník a číslo	ročník 4., číslo 1/2015 (prvé číslo vyšlo 16. marca 2012)
Vydáva	© Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV
Sídlo vydavateľa	Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV Mlynská dolina B-II 842 15 Bratislava
Redakcia	Vladimír Kubovčík , predseda redakčnej rady Fakulta ekológie a environmentalistiky Technická univerzita vo Zvolene T. G. Masaryka 2114/27 960 53 Zvolen tel.: 045-5206 605 e-mail: kubovcik@tuzvo.sk Michal Ambros , člen redakčnej rady, michal.ambros@sopsr.sk Peter Bačkor , člen redakčnej rady, Peter.Backor@umb.sk Ivan Baláž , člen redakčnej rady, ibalaz@ukf.sk Peter Manko , člen redakčnej rady, peter.manko@unipo.sk Ladislav Pekárik , člen redakčnej rady, ladislav.pekarik@savba.sk
Periodicita	občasník , vychádza podľa potreby a aktuálnej situácie v zoológii na Slovensku, cca 2 až 4-krát ročne
Dostupné na internetovej stránke	http://szs.sav.sk